

(C)

Answer Key –Q.P code : 00024676

Q1. a. i. What is an incentive? What are the types of incentives?

ii. 'Swachha Bharat Abhiyaan' is a campaign in India that aims to clean up roads and infrastructure of India's urban and rural areas. One of its objectives is to also eliminate open defecation. Suggest incentives to seek people's participation for the success of 'Swachha Bharat Abhiyaan'.

अ] i. चालना (प्रलोभने) म्हणजे काय? चालनांचे प्रकार कोणते आहेत?

ii. 'स्वच्छ भारत अभियान' ही भारताच्या शहरी व ग्रामीण भागातील रस्ते व पायाभूत सुविधा स्वच्छ ठेवण्याचे उद्दिष्ट असलेली मोहीम आहे. त्याचे एक उद्दिष्ट उघड्यावरील शौचापासून मुक्तता असेही आहे. 'स्वच्छा भारत अभियानाच्या यशामध्ये लोकांचा सहभाग मिळविण्यासाठी, चालने (प्रलोभने) सुचवा.

Induces to act, changes behavior, positive & negative incentives- small brief about what 'Swachha Bharat Abhiyaan' is- importance of participatory approach- students may suggest either positive or negative or combination of both positive & negative incentives.

b. Explain the concept of opportunity cost with examples (संधी खर्च ही संकल्पना उदाहरणासहित स्पष्ट करा).

Meaning of opportunity cost (Opportunity lost, alternative uses of resource- transfer earnings)- आणखी 3 Examples.

c. Explain the nature of trade-off between inflation and unemployment (भाववाढ व बेरोजगारी यांतील परस्परविरोधी संबंधाचे स्वरूप स्पष्ट करा).

Society faces a short-run tradeoff between inflation and unemployment- conflicting in nature-explanation of why the trade off occurs (High money supply- high spending capacity- higher demand for goods & services- more output & more workers hired- so low

unemployment)- mention of Phillips curve (Choice: high inflation & low unemployment and vice versa).

Q.2 Attempt any TWO of the following

a. What are the steps involved in Scientific method? (शास्त्रीय पद्धतीतील पायाच्या कोणत्या?)

Meaning of scientific method - Thinking of an abstract individual as a "Representative Agent" - Developing model - Test the predictions - Generalisation

b. Illustrate and explain the basics of graph. (आलेखाच्या मूलभूत संकल्पना स्पष्ट करा.)

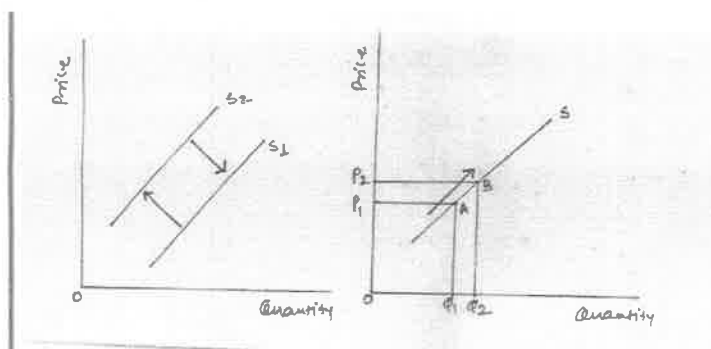
Meaning of 'Function' - Slope and Intercept of 'Function'

c. Consider a function: $Y = 30 - 2x$. Take any 5 values of x, find Y and plot a graph for the given function. (पुढील फलन लक्षात घ्या: $y = 30 - 2x$. क्षचे कोणतेही ५ मूल्ये घेऊन, य काढा व दिलेल्या फलानाकरता आलेख काढा).

X	0	1	2	3	4	5
$Y = 30 - 2x$	30	28	26	24	22	20

Plot the graph. It would be downward sloping.

Q3. A] Explain shift in supply and movement in supply with the help of suitable diagrams.(पुरवठा वक्रातील स्थलांतर आणि वक्राजवळील हालचाली या स्थितीं आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.)

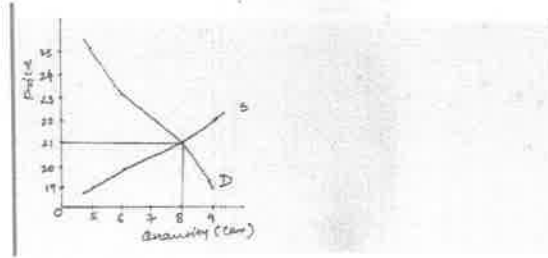

B] Following table gives the annual demand and supply schedule for cars

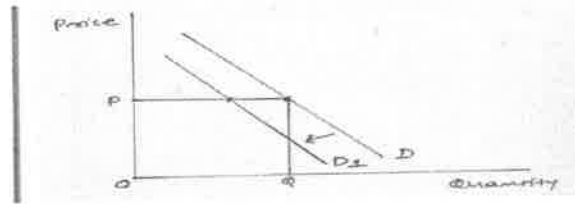
Price Rs. Lakh	Demand ('000)	Supply ('000)
05	25	19
06	23	20
08	21	21
09	19	22

- i) Plot demand and supply curve with the help of above schedule. Show equilibrium price and quantity in the diagram. (वरील तक्त्याच्या आधारे मागणी आणि पुरवठा वक्र काढा. आकृती मध्ये समतोल किंमत आणि नग दाखवा)

Equilibrium price RS. 8 (QD = QS 21 units).

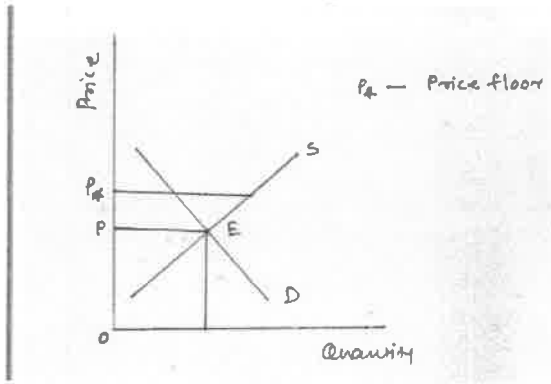
- ii) If breaks used in the car are found defective what will happen to the demand for the car show diagrammatically. (कार मध्ये वापरले गेलेले ब्रेक जर खराब निघाले तर कारच्या मागणीत काय बदल होतील ते आकृतीद्वारे दाखवा)

Depict decrease in demand. Shift to the left.

C] What is a floor price? When is it effective? (किमान किंमत म्हणजे काय? ति कधी परिणामकारक असते)

A price floor is the minimum price that can be charged. An effective price floor is one that is set above equilibrium price. (explain concept with examples and diagram).

Q4a) Trade improves production and consumption. (उत्पादन आणि उपभोग व्यापारामुळे वाढते, हे उदाहरण सहित स्पष्ट करा).

Interdependence --- Trade --- Opportunities --- Specialisation and exchange of goods
Example --- Table --- Diagram --- Production Possibility curves --- with trade increase in production and consumption

b) Arguments in favor of protection trade policy. (संरक्षण धोरणाच्या समर्थनार्थ मुद्दे स्पष्ट करा).

Infant Industry --- Industrial Diversification --- National Security --- Increase in Employment --- Protection of Environment --- Cultural Identity --- Government Revenue --- Protection against unfair competition and dumping.

c) Given the two countries A and B producing two goods P and Q, the schedule of cost of production is given below:

Countries	Hours needed to produce one unit	
	Good P	Good Q
A	80	50
B	50	40

i) How many units of goods P and Q can the countries produce in 400 hours?
(४००तासातदोन्हीदेशकितीवस्तूंचेउत्पादनघेतील?)

Country A: 5P & 8Q

Country B: 8P & 10Q

ii) Diagrams-----Production Possibility Curves of A and B countries

Q.5.a. Explain how government improves market outcomes (बाजार निष्पत्ती सुधारणा सरकार कशी करते ते स्पष्ट करा).

Briefly about why markets fail- role of government (Enforce rules, law & order, market failure, equitable distribution)- 2-3 examples of government intervention for efficiency & equity (say PDS, MRTP Act, subsidies etc).

b. Economists as Policy Advisors. (धोरणात्मक सल्लागार म्हणून अर्थाशास्त्रज्ञांची भूमिका)

Meaning of 'Policy advisors' - Positive Economics: Meaning and suitable examples

- **Normative Economics: Meaning and suitable examples**

c. Explain law of Demand in detail.(मागणीचा नियम विस्तृतपणे विशद करा.)

Statement of law- Hypothetical schedule prepared by students showing price demand relationship- Downward sloping demand curve on the basis of schedule

d)Comparative Cost Advantage Principle (तुलनात्मकखर्चलाभतत्त्वस्पष्टकरा).

Cost Advantage --- foundation of specialization --- further leads to Trade---Meaning ---- David Ricardo-----Comparative Cost Advantage ---Example ----Table--- Production Possibility Curve ---Gains--- ---Increase in production and consumption--- CCA Theory.

6

Q.P. Code :25038

[वेळ: २ तास]

[गुण:६०]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- प्र.१ अ) आंतरराष्ट्रीय व्यापार संघटना हि आंतरराष्ट्रीय व्यापारात समानता आणण्यात अपयशी ठरली असे तुम्हाला वाटेल का? तुमच्या मताच्या समर्थनार्थ कारणे द्या. २०
किंवा २०
- ब) संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या मानवी हक्क जाहीरनाम्याचे काय महत्व आहे त्याची चर्चा करा. २०
- प्र.२ अ) आंतरराष्ट्रीय सागरी कायदा म्हणजे काय? वाढते सागरी मार्ग लक्षात घेता आंतरराष्ट्रीय सागरी कायद्याचे काय महत्व आहे त्याची चर्चा करा. २०
किंवा २०
- ब) आंतरराष्ट्रीय अवकाश कायदा काय आहे ते स्पष्ट करून विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या, काळात आंतरराष्ट्रीय अवकाश कायद्याचे काय महत्व आहे त्याची चर्चा करा.
- प्र.३ कोणत्याही दोन वर टीपा द्या.
- अ) आंतरराष्ट्रीय कायद्याबद्दल तिसऱ्या जगाचा दृष्टीकोन १०
- ब) आंतरराष्ट्रीय कायद्याच्या वर्गीकरणाचे महत्व १०
किंवा
- क) आंतरराष्ट्रीय कायद्यांतर्गत राज्याचे कार्यक्षेत्र १०
- ड) आंतरराष्ट्रीय कायद्याचा उगम १०
